

על האופי הפטריארכלי של החברה, אי-שוויון

בין נשים לגברים ואלימות נגד נשים במשפחה: המקרה של החברה הפלסטינית

מוחמד חאגי יחיא¹

הקדמה

ההתעניינות הציבורית, האקדמית והמקצועית בבעיית האלימות נגד נשים במשפחה, שהתעוררה בשלושת העשורים האחרונים, ניפצה את המיתוס על "זוגיות הרמונית" ו"הרמוניה במשפחה", המאפיינות לכאורה את המשפחה ההרמונית, והפריכה את הטענות ש"משפחה בריאה" היא משפחה שאין בה קונפליקטים. הניסיון המקצועי (ההתערבותי, הטיפולי, ההרתעתי ועוד) והניסיון המחקרי מלמדים שקונפליקטים בין בני זוג נשואים, כמו במערכות חברתיות אחרות, הם בלתי נמנעים והם חלק אינטגרלי ומובנה ממערכות אלה. תנועות נשים בכלל והתנועה הפמיניסטית בפרט, תנועות לזכויות האדם, תנועות לשוויון בחברה, תנועות נגד מלחמות וגם אנשי האקדמיה ואנשי המקצועות הטיפוליים מדיסציפלינות שונות, תרמו רבות לחשיפת בעיית האלימות נגד נשים במשפחה, שנחשבה בעבר זניחה, ולניפוץ המיתוס שלפיו בתוך המשפחה הבריאה ובין בני זוג אין קונפליקטים.

במאמר זה אנסה לטעון, שהמבנה הפטריארכלי של החברה הפלסטינית בישראל, כמו בכל החברות המסורתיות והפטריארכליות, והאי-שוויון בין גברים לנשים בחברות אלה, שהוא תוצר של מבנה זה, הם בעיה שורשית ומרכזית, אם כי לא בלעדית, העומדת ביסוד האלימות של גברים נגד נשים בתוך המשפחה הפלסטינית ובמשפחות מחברות פטריארכליות אחרות. בו בזמן, אותה בעיה היא המגבילה את היכולת, ואפילו את הנכונות, של רבדים וגורמים רבים בחברה לסייע לנשים הנופלות קורבן לאלימות המופעלת נגדן במשפחה². הטענות המרכזיות שלי הוא, שחוסר שוויון וסקסזיזם בחברה הפלסטינית בישראל יוצרים אלימות. גברים משתמשים באלימות נגד בנות זוגם כדי לשמר ולחזק את מעמדם במשפחה וכדי להשיג ולשמר את כל הפריבילגיות שמקנה להם החברה הפטריארכלית מעצם היותם גברים. כמו כן אטען, כי המבנה הפטריארכלי של החברה הפלסטינית פוגע באפשרויות להגיש לנשים מוכות ולילדיהן שירותים ההולמים את צורכיהן ואת צורכי ילדיהן לביטחון פיזי ונפשי ותורמים לרווחתם הכללית.

במאמר זה אתמקד ביחסים בין המבנה הפטריארכלי של החברה הפלסטינית בישראל, אי שוויון בין נשים לגברים ואלימות נגד נשים. בעשתי כן אין בכוונתי לטעון שלמדינת ישראל ולרשויות הפועלות מטעמה אין תפקיד ביצירת התנאים שבהם הפטריארכיה יכולה לשגשג לאורך זמן. רשויות המדינה אינן מתייחסות ברצינות הראויה לבעיית האי שוויון בין נשים לגברים בקרב המיעוט הפלסטיני ואינן מספקות טיפול הולם וצודק לקורבנות האלימות נגד נשים, בהתאם למחויבותן על פי המשפט הישראלי ועל פי המשפט הבינלאומי.

¹ פרופסור חבר בבית הספר לעבודה סוציאלית ולרווחה חברתית ע"ש פאול ברוואלד, האוניברסיטה העברית בירושלים, וחבר הנהלה בעדאלה.

² Dobash and Dobash, 1979; Dobash, and Dobash 1992.

אין ספק כי אלימות נגד נשים היא פגיעה בזכויות האדם הבסיסיות שלהן. לאי שוויון בין המינים בחברות פטריארכליות כגון החברה הפלסטינית בישראל, יש שורשים במבנה הכלכלי, החברתי, הדתי, הפוליטי והחינוכי בתוך החברה והמדינה. אפשר בהחלט להעלות על הדעת מצב שבו קבוצות או יחידים בחברה יעדיפו יחסים שוויוניים בין נשים לגברים, המנותקים מאידיאולוגיה פטריארכלית. אבל כל עוד העדפה זו נותרת נחלתם של חוגים או גופים מעטים בחברה הפלסטינית ואינה מוטמעת במבנה החברתי, הפוליטי, הכלכלי, המשפטי, הדתי או החינוכי של חברה זו, תימשך הלכה למעשה שליטת הגברים בנשים. כתוצאה מכך, תימשך גם האלימות נגדן. הפגיעה בזכויות הבסיסיות של נשים וביכולת לתת מענה לצרכי קורבנות האלימות במשפחה תימשך גם היא.

פטריארכיה ואי-שוויון בחברה הפלסטינית בישראל כגורם סיכון לאלימות נגד נשים וכחיסם למניעת הבעיה והטיפול בה

בהתבסס על המסגרת הקונספטואלית של סטראוס³, קיימות לפחות שמונה גישות המסבירות כיצד מבנה פטריארכלי יוצר אלימות רחבת היקף נגד נשים ובו בזמן מונע ומעכב הגשת סיוע מתאים לנשים מוכות. ננסה ללמוד ממסגרת זו, כדי לפתח טיעון בנושא בהקשר של החברה הפלסטינית בישראל.

1. ההגנה על סמכות הגבר: המבנה הפטריארכלי של החברה והמשפחה הפלסטינית מקנה לגבר סמכויות יתר ומגן עליהן. לדעתי, החברה הפלסטינית מעניקה לגבר את הסמכות הן במרחב המשפחתי והן במרחב הציבורי והיא מגינה על סמכות זאת באמצעים רבים. כדי להגן על הסמכות, מייחסת החברה הפלסטינית, כמו בכל החברות הפטריארכליות, לגברים משאבים "עליונים": תכונות אישיות של עליונות, כישרונות ויכולות הייחודיים כביכול לגברים – כמו אינטליגנציה, חוכמה, שיקול דעת, ידע, יוקרה מקצועית, כושר פרנסה ועוד. בהתאם לכך, החברה מצפה מגברים להישגיות רבה יותר מזו של נשים, ליכולת רבה יותר להגיע למימוש עצמי ולדומיננטיות רבה יותר מנשים ובעיקר על נשים⁴. כתוצאה מכך, גברים רבים בחברה הפלסטינית רואים בכל איום על עליונות מוקנית זאת ועל מה שנתפס בעיניהם ובעיני החברה בכלל כפריביליגיות גבריות, הצדקה לשימוש בכוח ובאלימות כדרך ל"שיקום" מעמדו של הגבר⁵.

למעשה, במחקרים שערכתי בנידון מצאתי שככל שגברים מחזיקים בתפיסות ובעמדות בעלות אופי פטריארכלי (למשל: סקסזם, עמדות שליליות כלפי נשים, ציפיות לא שוויוניות מגברים ומנשים בחברה בכלל ובמסגרת המשפחה בפרט), ככל שהם מצדיקים אלימות נגד נשים, גוברת נטייתם להאשים דווקא את הנשים באלימות המופעלת נגדן על ידי בן הזוג⁶. יתרה מזו, גברים כאלה נוטים לתפוס את אלימותו של הגבר נגד בת זוגו כסוגיה פרטית בתוך המשפחה ולהתנגד למעורבותם של גופים חוץ-משפחתיים (פורמליים ובלתי פורמליים) ביחסים שבין גברים אלימים לנשותיהם המוכות. מעורבות זו דרושה הן כדי להגן על האשה המוכה ולתמוך בה והן כדי לטפל

³Straus, 1980.

⁴Gerber, 1995.

⁵Dobash and Dobash, 1992; Haj-Yahia, 2003; Haj-Yahia, 2005.

⁶Haj-Yahia, 2003; Haj-Yahia, 2005.

בגבר האלים ולהענישו.⁷ זאת ועוד – נמצא שהן בחברה הפלסטינית בישראל והן בחברות פטריארכליות אחרות, גברים הנוקטים אלימות נגד בנות זוגם נוטים להחזיק בתפיסות פטריארכליות: הם מצדיקים אי-שוויוניות בין גברים לנשים בכלל ובזוגיות בפרט ומחזיקים באוריינטציות שליליות ומסורתיות כלפי נשים.⁸

2. הגבריות הכפייתית: החברה הפלסטינית בישראל, כמו שאר החברות הפטריארכליות בעולם, נוטה לעודד סוציאליזציה וחינוך לגבריות כפייתית.⁹ מגיל צעיר מאוד מחונכים בנים לשמור על גבריותם ולהתבייש בהתנהגות הנתפסת בחברה כנשית או ילדותית. כתוצאה מכך מתחילים הבנים לפתח עוינות כלפי בנות ונשים, ובו-בזמן הם לומדים לעמוד על גבריותם באופן כפייתי. העוינות נגד נשים מלווה ברצון רב לדכא אותן, להשפילן, לראות אותן כנחותות ולהתייחס אליהן באופן אגרסיבי.¹⁰ פעמים רבות תפיסות מוטעות אלה עומדות ביסוד יחסה של החברה כלפי נשים מוכות (הנתפסות כמורדות, כסוררות, כלא צייתניות, כפרובוקטיביות, כקנטרניות ועוד) ואף משפיעות על התייחסותם של אנשי מקצוע רבים ברשויות מקומיות ערביות לנשים הנופלות קורבן לאלימות המשפחתית. פעמים רבות, יחסם של אנשי המקצוע ושל החברה לנשים המוכות מציב מכשולים גבוהים בדרך להגשת סיוע, תמיכה והגנה להן ולילדיהן.¹¹

3. אילוצים כלכליים ואפליית נשים: נשים סובלות מאילוצים כלכליים ומאפליה לרעה, הנכפים עליהן בדרך כלל יותר מאשר על גברים, הן בתוך המשפחה והן מחוצה לה. המבנה הכלכלי והתעסוקתי הלא-שוויוני של החברות הפטריארכליות, כולל החברה הפלסטינית בישראל, מותיר לנשים חלופות מעטות מאוד. ככלל, העיסוקים והתפקידים הפתוחים בפני נשים נחותים מבחינה מעמדית בהשוואה לאלה הפתוחים בפני גברים. במקרים רבים, נשים פלסטיניות מרוויחות פחות מגברים העובדים בעיסוקים ובמקצועות דומים. בלי נגישות לתפקידים "טובים", תימשך תלותן הכלכלית של נשים בבן הזוג. התלות הכלכלית היא אחת הסיבות הכופות על נשים מוכות להמשיך לחיות עם בן-הזוג האלים. בשבילן, גירושים או פרידה פירושים עוני.¹²

4. מעמסת גידול הילדים המוטלת על נשים: בחברה הפלסטינית, מעמסת גידול הילדים מוטלת על-פי רוב, אם לא תמיד, על נשים. הן החברה והן המדינה אינן תומכות בהתמודדות זו באופן מספק. הן מספקות לנשים תמיכה מוגבלת ביותר, הן מבחינה כלכלית והן בכל הנוגע לשירותים כמו מעונות יום. החלוקה הלא-שוויונית של התעסוקה והעיסוקים בחברה, מטילה על האשה את מלוא האחריות לגידול הילדים. בו-בזמן החברה אינה מספקת לה תגמול כלכלי על כך (שלא לדבר על חוסר הערכה חברתית ומוסרית על מילוי תפקיד חיוני זה). על כן אשה עובדת, שבלאו הכי מרוויחה פחות מהגבר, נאלצת לשאת במעמסת התשלום על מעונות יום ובתשלומים נוספים. במלים אחרות, אפליה תעסוקתית, חוסר תמיכה בטיפול בילדים ועזרה לא מספקת בגידולם – הן ממקורות רשמיים ממשלתיים והן מבן זוגה – כופים על האשה להישאר נשואה, גם כשהיא קורבן לאלימות מצד בן זוגה.

⁷ Haj-Yahia, 2002; Haj-Yahia, 2003; Haj-Yahia, 2005.

⁸ Sugarman, and Frankel, 1996; Smith, 1990; Haj-Yahia, 2003; Haj-Yahia, 2005; Dobash and Dobash, 1979; Dobash and Dobash 1992.

⁹ Gerber, 1995.

¹⁰ Walby, 1990.

¹¹ United Nations, 1989.

¹² Gerber, 1995.

5. המיתוס של משפחה חד-הורית והיחס השלילי לגירושים: נורמה תרבותית נוספת, המסייעת בשימור הכניעות והנחיתות של נשים, היא הדעה שילדים אינם יכולים לגדול בצורה הולמת ובריאה עם הורה אחד, ועל אחת כמה וכמה – רק עם האם ובלי אב. כידוע, בעת גירושים ובמשפחות חד-הוריות בכלל, הילדים גרים על-פי רוב עם האם ולא עם האב. הנורמה התרבותית מתנגדת לגירושים ומעודדת אשה המעוניינת בילדים לחיות עם גבר ולהישאר נשואה לו. בין חוקרים ומומחים אמנם מתנהלים ויכוחים בנוגע להשפעה של חיים בלי אב או אם על התפתחותם של ילדים, אבל מחקרים רבים הוכיחו שחיים עם אב ובעל אלים פוגעים בהתפתחותם האמוצינלית, הקוגניטיבית וההתנהגותית של ילדים; לכך נוספת, כמובן, ההשפעה ההרסנית של האלימות על האשה עצמה ועל תפקודה כאם¹³. למרות זאת, האמונה הרווחת שלפיה ילדים מתפתחים באופן מיטבי כשהם גדלים בבית שבו שני הורים, גורמת למרבית הנשים לחוש מעין כפייה להמשיך ולחיות עם בן זוגן, גם אם הוא אלים. נשים מוכות מהססות לזום גירושים ומרגישות סוג של מחויבות "להתחבר לגבר", מפחד מתגובת החברה, המנדה אותן מחד גיסא, ובגלל העוני המאיים עליהן מאידך גיסא. למרבית הצער, האמונה בחשיבות האב להתפתחותם התקינה של הילדים, גם אם מדובר באב אלים, חוסר התמיכה הכלכלית בנשים מוכות והלחץ החברתי המופעל עליהן בתביעה שישמרו על זוגיותן ועל משפחתן, יוצרים לחץ אדיר הגורם לנשים מוכות רבות להמשיך לחיות עם בן הזוג האלים.

6. התפיסות המסורתיות ביחס לתפקידי האשה כרעיה וכאם: רעיה ואם הם התפקידים החשובים ביותר שהחברה הפלסטינית, בדומה לשאר החברות המסורתיות והפטריארכליות בעולם, מייעדת לאשה ומכירה בהם. לפי תפיסה זו, אשה אינה יכולה להיחשב ולחוש "שלמה, אמיתית ומוצלחת" אם איננה נשואה. לגבר, לעומת זאת, יש אפשרות לבחור אם להשקיע משאבים רבים או מעטים בתפקידו כבעל וכאב; הבחירה מותנית, כמובן, באינטרסים שלו, בתפיסתו האישית והסובייקטיבית ביחס לכוחותיו ולכישוריו וכן בתנאים הכלכליים, התעסוקתיים, הפוליטיים, התרבותיים או הדתיים המאפיינים את סביבתו. ככלל אפשר לומר כי החברה הפטריארכלית מגלה יחס סבלני וסלחני יותר כלפי גבר הבורח ממימוש תפקידו כבעל מאשר כלפי אשה המתחמקת מתפקידה כרעיה. גם הסטיגמה השלילית הדבקה בגבר בודד או גרוש חלשה למדי בהשוואה לזו המיוחסת לאשה לא נשואה, החיה לבד או עם ילדיה. אשה כזו נתפסת כמי שאינה מקיימת ואינה מממשת את הציפיות המסורתיות ממנה כרעיה, כאם וכאשה בכלל. תלותה בתפיסות השמרניות והמסורתיות הללו כבסיס למעמד "מכובד" בחברה מקשה עליה להתנגד לאלימות נגדה. במצב זה האשה הפלסטינית מרגישה שנכפה עליה להמשיך ולסבול את האלימות והיא מתקשה להביא את הנישואים לקצם.

7. תפיסה עצמית שלילית: המבנה חברתי הלא-שוויוני והסקסיסטי הקיים בחברה הפלסטינית בישראל, כמו בכל החברות הפטריארכליות והמסורתיות, טומן בחובו סיכון, לפחות פוטנציאלי, לפיתוח תפיסה עצמית שלילית אצל נשים (באותה מידה קיים פוטנציאל שגברים יחושו סיכון ואיום על הפריבילגיות הגבריות שלהם, ולכן ינהגו באלימות כדי להגן על "זכויותיהם"). הסיכון הזה קיים במיוחד בגלל תכונה הנחשבת חיונית ביותר בחברה – הישגיות והישגים – הקשורה בגבריות יותר מאשר בנשיות. הדגש ששמה החברה על תכונה זו הוא בבחינת מסר המועבר לאשה,

¹³ Onyskiw, 2003

שעל פיו "אין זה סוף העולם אם את מוותרת לבעלך שעובד קשה", "את צריכה לתמוך בבעלך בעסקיו ובמימוש שאיפותיו, אפילו על חשבון שאיפותיך" ועוד. מסרים אלה קיימים לא רק בסביבה הפרטית, האישית והמשפחתית בחברה הפלסטינית בישראל אלא גם בסביבה הציבורית הרחבה של חברה זו, והם מקבלים ביטוי במעמד הנמוך של האשה בחייה האישיים והמשפחתיים וגם – ואולי בעיקר – במבנה הכלכלי, החברתי, הפוליטי, החינוכי, התרבותי והדתי של החברה בכללותה. ביטוי נוסף לכך הוא, כמובן, האי-שוויון בהזדמנויות שניתנות לנשים, בהשוואה לגברים, בכל התחומים הללו. אשה שתנגד למערכת נורמטיבית כזו ולא תקבל את הפגיעה בדימוי העצמי שלה תיתפס כמרדנית, סוררת, אנוכית ומתנשאת בעיני גורמים רבים בחברה בכלל, ובעיני בעלה בפרט. תכונות כאלה נחשבות לא רצויות ואפילו דחויים בחברה הפלסטינית, כמו בחברות רבות בעולם ובעיקר בחברות פטריארכליות ובקרב מבנים פטריארכליים בחברה¹⁴. לא ייפלא, אם כן, שבמערכת זוגית שבה קיים פער בין תפיסתה העצמית ודימויה העצמי של האשה הפלסטינית לתפיסתו העצמית ודימויו העצמי של בן-זוגה, לטובת האשה, שבה רמת ההשכלה של האשה גבוהה מזו של בן זוגה, המשאבים והכישורים שלה עשירים משלו ובחוגים חברתיים מסוימים היא מקובלת ומבוססת יותר ממנו, האשה נמצאת בדרך כלל בסיכון גבוה להיות מושפלת ומוכה על-ידי בן זוגה, יותר מאשה שמעמדה החברתי, הכלכלי, החינוכי והפוליטי נחות מזה של בעלה¹⁵.

8. האוריינטציה הפטריארכלית והגברית במערכות שירותי הרווחה, הבריאות, בריאות הנפש והמשפט בישראל: לא רק את רוב האלימות של גברים כלפי נשותיהם ניתן לייחס למבנה הפטריארכלי והלא-שוויוני של החברה, אלא גם את היחס המשפיל והמאשים שבו נתקלת האשה המוכה כשהיא פונה לקבל הגנה, ייעוץ, הכוונה, תמיכה וסיוע כלכלי ומשפטי מהרשויות העוסקות בתחומים אלה. מהצד האחר בולט היחס הסובלני והסלחני שבו מתקבל בדרך כלל הגבר האלים. לא פעם אנו שומעים על יחס משפיל כלפי נשים מוכות, שהוא פועל יוצא של האידיאולוגיה הפטריארכלית והאוריינטציה הגברית של שירותים אלה, גם אם הוא מבוטא על ידי נשים העובדות בהם. יחס זה גורם לכך, שבסופו של דבר נשים מוכות רבות בחברה הפלסטינית בישראל מפתחות הרגשת חוסר ישע, חוסר תקווה, חוסר כוח ומלכוד חברתי ופסיכולוגי, ורק מעטות מאוד מהן מחפשות פתרון כלשהו בשירותים אלו, גם אם הן סובלות מאלימות קשה. יחס משפיל זה מתבטא בכך שהסיוע הראשוני המוגש לנשים מוכות (למשל, טיפול רפואי) מלווה לעתים קרובות בלא מעט הטפת מוסר, מאמצים לשכנע אותן לחזור לבעליהן האלימים ולשמור על המערכת המשפחתית, הטלת אשמה על האשה והבעת הבנה וסלחנות כלפי הבעל האלים ועוד. מסרים אלו מלווים את האשה לאורך כל תהליך הגשת הסיוע. כל זה, כאמור, מרתיע נשים פלסטיניות רבות מלפנות לשירותים אלה, ובכך תורם להמשך האלימות כלפיהן¹⁶.

סיכום

אינני משלה את עצמי ואינני טוען ששינוי המבנה הפטריארכלי של החברה הפלסטינית והשגת שוויון בין נשים לגברים במרחבים הפרטיים והחברתיים בחברה זו ימנעו אלימות נגד נשים. בטוחני שיש גורמים נוספים לאלימות נגד נשים ולעיכוב במתן שירותים ובהגשת מענה הולם

¹⁴ Gerber, 1995

¹⁵ Haj-Yahia, 2000

¹⁶ Haj-Yahia, 2002; Haj-Yahia, 2000; United Nations, 1989.

לנשים מוכות. אלימות נגד נשים היא בעיה רבת-פנים ורב-ממדית ועל כן יש לה גורמים וסיבות רבים וביניהם גם אלה המונצחים על ידי מדיניותן של הרשויות. מכאן עולה, שגם הפתרונות לבעיה מרובים ואינם, באופן בלעדי, פועל יוצא של המבנה הפטריארכלי של החברה. עם זאת, אין ספק ששינוי המבנה והאידיאלוגיה הפטריארכליים של החברה הפלסטינית בישראל יסייע באופן מהותי ומשמעותי לשיפור תדמיתה ומעמדה של האשה בחברה בכלל ובמשפחה בפרט, ובהתאם לכך גם לשינוי הציפיות ממנה. שינוי כזה ישתקף בממדים רבים של החברה והמדינה, ובהם הממד הכלכלי, החינוכי, הפוליטי והדתי, וישפיע על מעמדה של האשה בכל אחד מממדים אלה. בכך הוא יכול להביא לשיפור ניכר גם במערך השירותים הניתנים לנשים מוכות ולילדיהן ובסיוע המוגש להם.

מקורות:

- Dobash, R.E., & Dobash, R.P. (1979). *Violence against wives*. New York: The Free Press.
- Dobash, R.E., & Dobash, R.P. (1992). *Women, violence, and social change*. London: Routledge.
- Gerber, G.L. (1995). Gender stereotypes and the problem of marital violence. In L.L. Adler & F.L. Denmark (Eds.), *Violence and the prevention of violence* (pp. 145-155). Westport, CT: Praeger.
- Haj-Yahia, M.M. (2000). The incidence of wife abuse and battering and some sociodemographic correlates as revealed in two national surveys in Palestinian society. *Journal of Family Violence, 15*(4), 347-374.
- Haj-Yahia, M.M. (2002a). Attitudes of Arab women toward different patterns of coping with wife abuse. *Journal of Interpersonal Violence, 17*(7), 721-745.
- Haj-Yahia, M.M. (2002b). The approach of Palestinian physicians toward wife-beating. Ramallah, Palestinian Authority: Bisan Center for Research and Development. Unpublished report submitted to the Ford Foundation.
- Haj-Yahia, M.M. (2003). Beliefs about wife beating among Arab men from Israel: The influence of their patriarchal ideology. *Journal of Family Violence, 18*(4), 193-206.

Haj-Yahia, M.M. (2005). Can people's patriarchal ideology predict their beliefs about wife abuse? The case of Jordanian men. *Journal of Community Psychology*, 33(5), 545-567.

Onyskiw, J. E. (2003). Domestic violence and children's adjustment: A review of research. *Journal of Emotional Abuse*, 3(1/2), 11-45.

Smith, M.D. (1990). Patriarchal ideology and wife beating: A test of a feminist hypothesis. *Violence and Victims* 5(4), 257-274.

Straus, M. A. (1980). Sexual inequality and wife beating. In M. A. Straus & G. T. Hotaling (Eds.), *The social causes of husband-wife violence* (pp. 86-93). Minneapolis, MN: University of Minnesota Press.

Sugarman, D.B., & Frankel, S.L. (1996). Patriarchal ideology and wife assault: A meta-analytic review. *Journal of Family Violence*, 11(1), 13-40.

United Nations (1989). *Violence against Women in the Family*. Center for Social Development and Humanitarian Affairs, United Nations Office at Vienna.

Walby, S. (1990). *Theorizing patriarchy*. Oxford, UK: Basil Blackwell.